

[Aksel Møller.]

store Tillid til Fremgangsmaader, der følger Frivillighed, end til Fremgangsmaader, der følger Tvang. Derfor kan vi tiltræde det foreliggende Forslag, som gaar ud paa at søge Fyldningsgraden i de ledige større Lejligheder forhøjet. For mig at læse er Hovedbestemmelsen her den, der findes i Lovforslagets § 6. Ved den faar nemlig Udlejeren Ret til uden Udvalgets Godkendelse at udleje en ledig større Lejlighed, hvis han kan finde en Husstand af en passende Størrelse som Lejer til denne Lejlighed. Jeg haaber, at denne Ret vil blive benyttet i vid Udstrækning. Hvis det viser sig, at den ikke anvendes, vil i Praksis Bestemmelsen i § 5 blive den afgørende, det er den, hvormed man søger at komme Københavns Borgerrepræsentations Vedtagelse i Møde, og den gaar ud paa, at Boliganvisningsudvalget, hvis Udlejeren ikke benytter Reglerne efter § 6, kan disponere over Lejligheden og paatvinge en Ejer en bestemt Kreds af Personer Adgang til at bo i den paagældende Lejlighed som Lejere eller Fremlejetagere. Det er en rimelig Bestemmelse, at man her samtidig har valgt at begrænse det Personantal, som saaledes kan paatvinges en Ejer eller en Lejer.

Jeg vil gerne sige, at jeg egentlig har været betænkelig ved dette Forsøg paa dels at imødekomme Borgerrepræsentationens Forslag og dels give Udlejeren en Tilskyndelse til at proppe de større Lejligheder med Indvaanere. Det forekommer mig, at det for Lovgivningsmagten er uhyre betydningsfuldt at tage Hensyn til Familielivet og til Familien. Hjemmet er Rammen om Familielivet og Familien, og hvis Vilkaarene i Fremtiden for at komme i Betragtning ved en 3 Værelses Lejlighed med Kammer eller derover skal være, at en Familie skal dele Bolig med fremmede Mennesker, nærmer vi os betænkeligt en Politik, som gør Familielivet vanskelig og problematisk. Jeg ved godt, at man vil sige: Ja, men det behøver ikke at være fremmede Mennesker, de kan selv vælge, hvem de vil bo sammen med, og saa er jeg overbevist om, at saa bliver det i alt Fald ikke Svigermor, de kommer til at bo sammen med, i hvert Fald ikke hvis hun stadig er, som Vittighedsbladene skildrer hende. Selv nærbeslægtede kan i det lange Løb ofte ikke trives under samme Tag i det daglige Samliv, og derfor tror jeg, at man skal tillægge det uhyre stor Betydning, at der er en Chance for, at man selv kan vælge, hvem man vil bo sammen med. Men jeg har overvundet mine Betænkeligheder, fordi der samtidig er sket dette, at den frie Opsigelig-

hed ogsaa i disse Forhold er indført i Lovforslaget, og det vil altsaa sige, at bliver det alt for utaaleligt, kan man slippe af med de paagældende og har saa Haabet om, næste Gang man trækker i Tombolaen, at være heldigere.

Jeg vil gerne have Lov til at sige, at de Regler, som Forslaget indeholder med Hensyn til Bytning af Lejligheder, ikke blot inden for en Kommune, men ogsaa over Kommunegrænserne, er blevet mere og mere nødvendige, jo længere Boliganvisningsloven har virket. Der findes en lang Række Hensyn, som et Samfund ogsaa er nødt til at tage, og der findes Hensyn, som dette høje Ting maa tage, og som man ikke kan vente, at de kommunale Boliganvisningsudvalg vil tage. Derfor er det rigtig at begrænse den kommunale Egoisme, som er saare naturlig, naar man tænker paa de Problemer, de kommunale Udvalg er stillet over for, at begrænse denne kommunale Egoisme, hvor den kommer til at kollidere med Samfundshensyn. Det er f. Eks. et Samfundshensyn, at der skal kunne flyttes om paa Menneskene i dette Land efter de Steder, hvor der er Behov for deres Indsats og Arbejde. Det skal virkelig være saadan, at en Officer, der tvangsforflyttes — eller det hedder jo: kommanderes — til en anden Garnison eller til Tjeneste andetsteds, har Mulighed for at faa sin Familie med. Det glæder mig, at det ikke blot er Officerer og Tjenestemænd, men ogsaa Folk ansat i koncessionerede Virksomheder, der efter Forslaget skal have denne Adgang til at bytte Lejligheder. Men egentlig er vi standstødt paa Halvvejen, idet Forslaget kun gælder dem, der kommanderes, det vil sige dem, der forflyttes uden Ansøgning om at blive forflyttet. Der er ogsaa et Hensyn at tage til dem, der forfremmes efter Ansøgning. Nu kan man naturligvis sige, at det kan de virkelig lade være med, der er ingen Grund for en Dommerfuldmægtig til at ansøge om at blive Dommer eller for en Politifuldmægtig, eller hvem det er, til at ansøge om at blive Politimester, naar han derved forflyttes til en anden By, hvor han ingen Lejlighed kan faa. Man kan sige, at det kan han lade være med, men kan Samfundet være tjent med, at de egnede og kvalificerede simpelt hen maa lade være med at lade sig forfremme, fordi de ikke kan faa nogen Lejlighed? Derfor synes jeg, at Forslaget ogsaa burde have omfattet Forfremmelser.

Jeg vil haabe, at der bliver Mulighed for at tale om dette i Udvalget, og det haaber jeg ogsaa der maa blive paa et andet Omraade af mere beskedene Natur, men dog